

Sygn. akt II CSK 337/17

POSTANOWIENIE

Dnia 28 listopada 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Owczarek

w sprawie z powództwa M.K.
przeciwko Gminie Miasto C.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 28 listopada 2017 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w P.
z dnia 30 listopada 2016 r., sygn. akt I ACa[...],

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 1817,-
(jeden tysiąc osiemset siedemnaście) zł tytułem kosztów
postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Pozwana Gmina Miasto C. złożyła skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w P. z dnia 30 listopada 2016 r., którym zmieniono wyrok Sądu Okręgowego w P. z dnia 25 marca 2015 r., oddalającego powództwo M.K. o zapłatę – poprzez zasądzenie na rzecz powoda kwoty 94 226 zł z ustawowymi odsetkami tytułem reszty wynagrodzenia za wykonanie dzieła w postaci statku pasażerskiego z wyposażeniem.

Sąd Najwyższy, oceniając – na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. – skargę kasacyjną z punktu widzenia podstaw przyjęcia jej do rozpoznania, zważył:

Celem skargi kasacyjnej jest ochrona interesu publicznego polegającego na ujednoliceniu orzecznictwa sądów i rozwoju judykatury. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. Jego rola nie polega zatem na korygowaniu ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa, nawet gdyby one rzeczywiście wystąpiły. W ramach tzw. przedsądu Sąd Najwyższy bada, czy wskazano i należycie umotywowano przyczyny powołane w art. 398⁹ § 1 k.p.c., tj. czy występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania z uzasadnieniem jest oddzielną jednostką redakcyjną skargi kasacyjnej, wymaganą w myśl art. 398⁴ § 2 k.p.c. Nie wystarcza odwołanie się do motywów podstaw skargi kasacyjnej, nawet jeżeli wskazano w nim tożsame argumenty, gdyż postanowienie w przedmiocie przyjęcia skargi do rozpoznania zapada podczas innego posiedzenia i w innym składzie niż rozpoznanie skargi kasacyjnej (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 19 czerwca 2008 r., II UZ 18/08; z dnia 10 marca 2016 r., II CSK 10/16 – nie publ.).

W skardze powołano przyczyny z art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c., podnosząc, że istotne zagadnienie prawne dotyczy uznania za *essentialia negotii* umowy o dzieło dokumentów ściśle z tym dziełem związanych, w tym znaczeniu, że korzystanie

z niego jest możliwe wyłącznie przy ich istnieniu i wydaniu w chwili wydania dzieła. Skarżąca wskazała również na potrzebę dokonania wykładni art. 643 k.c. odnośnie do istnienia po stronie zamawiającego obowiązku odbioru dzieła przedstawionego mu w sposób niekompletny i zawierającego wady istotne (by następnie skorzystać z uprawnień z rękojmi) lub alternatywnie możliwości odmowy przyjęcia i wyznaczenia dodatkowego terminu do dostarczenia dzieła kompletnego i wykonanego zgodnie z umową.

W myśl utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego, uzasadnienie występowania istotnego zagadnienia prawnego w zasadzie powinno spełniać wymagania przewidziane dla zagadnienia przedstawianego przez sąd drugiej instancji na podstawie art. 390 § 1 k.p.c. w razie powstania poważnych wątpliwości, których nie można rozwiązać za pomocą powszechnie przyjętych reguł wykładni prawa (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2014 r., I UK 361/13, z dnia 14 września 2012 r., I UK 218/12 z dnia 8 maja 2015 r., III CZP 16/15, z dnia 24 października 2012 r., I PK 129/12). Wątpliwości muszą pozostawać w związku z rozstrzygnięciem sprawy (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 2014 r., III CZP 79/14, BSN 2014, nr 11, s. 7, z dnia 22 listopada 2013 r., III CZP 71/13, nie publ.). Zagadnienie prawne należy postawić w sposób tak ogólny i abstrakcyjny, by mogło być rozpatrywane w oderwaniu od konkretnego stanu faktycznego, a wątpliwości z nim związane muszą mieć charakter wyłącznie prawny, czyli nie mogą obejmować elementów stanu faktycznego sprawy (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 16 maja 2012 r., III CZP 14/12, z dnia 9 kwietnia 2015 r., V CSK 547/14, z dnia 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14 – nie publ.). Kolejnym niezbędnym elementem uzasadnienia jest wskazanie przepisu prawa, który wzbudził poważne wątpliwości oraz sposobów jego interpretacji, przyjętych w judykaturze lub oraz zajęcia przez skarżącego stanowiska w tym przedmiocie (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 lipca 2014 r., II PK 257/13, nie publ., z dnia 5 czerwca 2013 r., III SK 54/12, nie publ.). Wymagania tego nie można zastąpić postawieniem samych pytań do rozstrzygnięcia (zob. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 września 2011 r., I PK 52/11, nie publ.) Zagadnienie prawne może zostać uznane za istotne tylko wtedy, kiedy Sąd Najwyższy nie zajął stanowiska w tym przedmiocie, albo zostaną przytoczone

istotne argumenty uzasadniające jego zmianę (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP 2003, nr 13, poz. 5).

Wywód skarżącej nie odpowiada powyższym wymaganiom, bowiem abstrahuje od stanu faktycznego i prawnego sprawy. Z wiążącej Sąd Najwyższy podstawy faktycznej rozstrzygnięcia (art. 398¹³ § 2 k.p.c.) wynika, że w trakcie dokonywania odbioru końcowego wykonawca miał obowiązek przedstawienia zamawiającemu dokumenty odbiorowe, w szczególności świadectwo zdolności żeglugowej i dokument rejestracyjny statku wydane przez właściwego Dyrektora Urzędu Żeglugi Śródlądowej, świadectwo pomiarowe i inne. Sąd ustalił na podstawie ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o żegludze śródlądowej oraz rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie świadectw zdolności żeglugowej, że wyłącznie armator, czyli pozwana, lub osoba przez nią upoważniona mogła złożyć wnioski o przeprowadzenie pomiaru statku, wydanie wskazanych świadectw i dokumentów, w tym przedstawić dokumenty dotyczące własnego statusu prawnego, kwestii organizacyjno-prawnych, uwierzytelnionego dokumentu potwierdzającego prawo własności, współwłasności lub innego uprawnienia do władania statkiem we własnym imieniu, czego odmówiła. Nie udzieliła również, mimo wezwań, powodowi upoważnienia do podjęcia czynności w ramach tych procedur, a podjęta przez niego próba złożenia wniosku bez pełnomocnictwa była bezskuteczna. Przedmiotem ustalenia Sądu drugiej instancji była ponadto kwestia istnienia i rodzaju wad wykonanego statku w aspekcie ich „istotności”. Po przeprowadzeniu w postępowaniu apelacyjnym uzupełniającego postępowania dowodowego ustalono, że wskazane w protokołach wady miały charakter nieistotny i zostały usunięte, natomiast istotne (obejmujące brak dokumentacji) powstały z przyczyn nie leżących po stronie wykonawcy, tylko zamawiającego, który uniemożliwił ich uzyskanie. Z tych przyczyn Sąd przyjął, że brak wad czyniących działło niezdatnym do zwykłego użytku, albo sprzeciwiających się wyraźnie umowie, leżących po stronie powoda. Przedstawione w skardze zagadnienie nie tylko jest oparte na założeniach sprzecznych z wiążącymi ustaleniami, zmierzając do ich podważenia, ale i zmierza do wyjaśnienia kwestii nieistotnych na tym etapie, bezprzedmiotowych dla rozstrzygnięcia, stąd nie wymaga merytorycznej oceny Sądu Najwyższego.

Kolejna przyczyna kasacyjna oznaczona jako potrzeba wykładni przepisów prawa wymaga nie tylko ich oznaczenia ale także opisu wątpliwości, wskazania argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, przedstawienia własnej propozycji interpretacyjnej. W przypadku rozbieżności w orzecznictwie należy wskazać odpowiednie judykaty (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 18 października 2016 r., I UK 466/15; z dnia 27 listopada 2015 r., IV CSK 330/15 z dnia 20 lutego 2014 r., IV CSK 505/13, nie publ.). Skarżąca sformułowała problem wymagający wykładni Sądu Najwyższego na podstawie własnych założeń faktycznych, niespójnych względem ustaleń poczynionych przez sądy powszechne rozpoznające sprawę, powołała ponadto liczne orzeczenia. Każde z nich zapadło jednak w sprawie o odmiennym stanie faktycznym i prawnym (w tym związanym z wiążącym charakterem świadczeń realizowanych na podstawie umów zawieranych w reżimie prawa zamówień publicznych), dotyczyło różnych kwestii (jak różnica między wykonaniem, wydaniem a odbiorem dzieła). Oczywistym jest, że z uwagi na złożoność problemów faktycznych i prawnych, różnorodność świadczeń, odmienną treść umów dokonanie uogólnionej wykładni wskazanego przepisu jest niemożliwe. W świetle wiążącego ustalenia, że czynność odbioru statku, połączona z przejściem prawa własności, nastąpiła w dniu 2 lipca 2012 r. kwestia sporna mogłaby dotyczyć nie wykładni art. 643 k.c. tylko jego zastosowania. Rozważania dotyczące interpretacji wskazanej normy pozbawione byłyby zatem znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy, w której złożono przedmiotową skargę.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania, o kosztach postępowania kasacyjnego orzekając na podstawie art. 98 § 1 w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c. w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

a.†